

Kooperatifin şehirlerarası yolcu taşımacılığı faaliyeti kapsamında üyelerinden aldığı taşımacılık hizmetinde belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	38258795-105[2020-5]-19284
Tarih	09.04.2021

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Sakarya Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 38258795-105[2020-5]-19284

09.04.2021

Konu : Yolcu taşıma biletlerinin üyeler tarafından firma adına düzenlenmesinde faturaların muhasebeleştirilmesi durumu.

İlgi sayılı özelge talep formunuzda; kooperatifinizin şehirlerarası otobüs ile yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunduğunu, gerek kendi adınıza kayıtlı araçlar ile gerekse üyelerinizin adına kayıtlı araçlar ile yapılan yolcu taşımacılığında, adınıza düzenlenen yolcu taşıma biletleri için günlük olarak 150 adet ve üzeri yolcu taşıma listesinin düzenlendiği, üyeleriniz tarafından adınıza düzenlenen faturaların günlük, yedi günlük yada ayda tek olmak üzere düzenlenip düzenlenmeyeceği hakkında Başkanlığımızdan görüş istenilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*" hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 230 uncu maddesinde faturada bulunması gereken bilgiler 5 bent halinde sayılmış olup, maddenin 3 üncü bendinde; faturada, müşterinin adı, ticaret ünvanı, adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarasının yer alması zorunlu kılınmıştır.

Ayrıca, "Faturanın Nizamı" başlıklı 231 inci maddenin birinci fıkrasının beşinci bendinde, faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı; altıncı bendinde ise fatura düzenlemek zorunda olanların, müşterinin adı ve soyadı ile bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarasının doğruluğundan sorumlu oldukları, ancak bu sorumluluğun 232 nci maddenin ikinci fıkrasının uygulandığı halleri (nihai tüketicilere satışı) kapsamadığı hüküm altına alınmıştır.

Bunun yanı sıra, 173 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin (C) bölümünün 5 inci bendinde; "*Şehirlerarası yolcu taşıma işiyle uğraşan otobüs işletmecileri kullanacakları yolcu taşıma biletleri ve yolcu listelerini bağlı bulundukları vergi dairesinin bulunduğu ildeki anlaşmalı matbaalara bastıracaklardır. Ancak, bir otobüs firmasının veya firmalarının biletlerinin komisyoncular tarafından satılması halinde, yolcu taşıma biletleri ve yolcu listelerini otobüs komisyoncuları kendi vergi dairelerinin bulunduğu ildeki anlaşmalı matbaalara kendi adlarına bastıracaklar ve bu şekilde bastırılacak biletlerin dış yüzü üzerinde, hangi firmanın biletinin olduğunu belirtir, ilgili firmanın, adı ve soyadı, varsa ticaret ünvanı gibi bilgiler ile amblemi yer alacaktır. Otobüs komisyoncuları, bu şekilde bastıracakları yolcu taşıma biletlerini, birbirini takip eden müteselsil seri ve sıra numarası dahilinde teselsül ettireceklerdir. Otobüs firmaları ise hizmet bedeli olarak komisyoncu adına düzenleyecekleri faturalarda satılan bilet miktar ve tutarını ayrıca göstereceklerdir.*

Öte yandan, bir işletmenin kendi otobüsüyle yaptığı taşıma işinin yanı sıra, bağımsız otobüs sahiplerine de taşıma yaptırması halinde, bağımsız otobüs sahipleri tarafından bu işletmeye yapılan taşıma hizmeti karşılığında fatura düzenlenecektir. Ancak, yolcu taşıma bileti ve yolcu listesinin gerek işletmeye bağlı otobüslere gerekse bağımsız otobüs sahiplerine yaptırılan taşımalarda işletme tarafından düzenleneceği tabiidir.

Bağımsız otobüs sahiplerinden maksat kendi otobüsüyle bir firmanın yolcularını taşıyan şahıslardır.

Otobüs işletmelerinin kendi otobüsüyle yaptığı ve otobüs işletmelerine yaptırdıkları taşımalarda düzenleyecekleri belgeler aşağıdaki örneklerde açıklanmıştır.

Örnek : 1 (B) Otobüs işletmesi Ankara-İstanbul arasında şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapmaktadır. Yolcu taşıma işini kendi otobüsleri yanısıra kendi adı altında bağımsız olarak çalışan (C) ve (D) otobüs

sahiplerine (işletmelerine) yaptırmaktadır.

Buna göre, örnekte belirtilen (B) otobüs işletmesi, kendi adına bastırmış olduğu yolcu taşıma biletlerini satarak, (C) otobüs sahibine yolcu bulmakta ve söz konusu faaliyeti dolayısıyla komisyoncu olmakta, (C) ve (D) otobüs sahipleri de asıl işi yapan durumda bulunmaktadır.

Bu durumda, (B), (C) ve (D)'nin düzenleyecekleri belgeler şu şekilde olacaktır.

(B) otobüs işletmesi (C) ve (D) otobüs sahiplerine yaptırdığı yolcu taşıma işi için komisyoncu veya aracı olmakla birlikte kendi adına bastırdığı yolcu taşıma bileti ve yolcu listesi düzenleyecektir.

(C) ve (D) otobüs sahipleri (işletmeleri) ise, (B) işletmesine yaptıkları yolcu taşıma hizmeti karşılığında fatura düzenleyecekler ve başka bir belge düzenlemeyeceklerdir.

..." açıklamasına yer verilmiştir.

Ayrıca, 356 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde ise, şehirler arası yolcu taşıma işiyle uğraşan otobüs işletmecilerinin kendi biletlerini kullandırmak suretiyle de acentelere yolcu taşıttırabilecekleri, bu durumda acentelerin, otobüs işletmecisi tarafından kendilerine verilen biletin her nüshasına kendi unvanını, adresini, vergi dairesini ve vergi kimlik numarasına ilişkin bilgileri içeren kaşeyi basarak bilet düzenleyecekleri ve yolcu listelerini de otobüs işletmecisine bağlı otobüs yetkilisine verecekleri belirtilerek acentelik hizmeti dolayısıyla otobüs firması adına komisyon faturası da tanzim edecekleri açıklamalarına yer verilmiştir. Yine aynı Tebliğde yolcu taşıma biletlerinin istenmesi halinde ödeme kaydedici cihazlar kullanılarak düzenlenmesine de imkan tanınmıştır.

Buna göre, şehirlerarası yolcu taşımacılığı faaliyeti kapsamında kooperatifinizin kendi otobüsleriyle ve bağımsız otobüs üyelerine ait otobüslerle verdiği taşımacılık hizmetinde, yolcu taşıma bileti ve yolcu listesinin işletmenizce düzenlenmesi, söz konusu hizmetin verilmesine ilişkin olarak otobüs sahibi üyelerinize yaptırılan taşıma hizmeti karşılığında üyeleriniz tarafından kooperatifiniz adına fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu itibarla, taşımacılık hizmeti alımı yaptığınız araç sahibi üyeleriniz tarafından verdikleri hizmetlere ilişkin olarak, genel hükümler çerçevesinde, hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde kooperatifiniz adına fatura düzenlenmesi gerekmekte olup, bu kapsamda üyeleriniz tarafından kooperatifinize verilen taşımacılık hizmetleri için, her bir işlem itibarıyla fatura düzenleme süresi aşılmamak kaydıyla, yedi günlük dönemler halinde birden fazla hizmeti ihtiva edecek şekilde tek fatura düzenlenebilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, taşımacılık hizmeti alımı yaptığınız araç sahibi üyeleriniz ile yapılan bir anlaşma/sözleşme kapsamında süreklilik arz edecek (birden fazla KDV vergilendirme dönemini kapsayacak) şekilde hizmet alınması durumunda, her bir dönem (ay) içinde verilen hizmetler için, bedelin

ödenip ödenmediğine bakılmaksızın, hizmeti veren üyeleriniz tarafından ilgili aylık vergilendirme döneminin (ayın) son gününden itibaren 7 gün içerisinde kooperatifiniz adına fatura düzenlenebilmesi de mümkündür.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026